

Behandelingsvoorstel voor de commissie Bestuur en Middelen

Onderwerp: Subsidie provinciale filmarchieffunctie bij Het Utrechts Archief

Cie-datum : 21 maart 2005

Cie-nummer: 2005BEM18

Procedure: in GS op 15 februari 2005		inspraak: nee
eerdere behandeling in cie: nee		op:
in PS: nee		op:

Behandelend ambtenaar: drs. I.E.C.M. Broos
Portefeuillehouder: CvdK

toestel: 2718

Inleiding

In de nota van de Provinciale Archiefinspectie 'Een sluitend net van regionale historische centra in de provincie Utrecht' van 2002 is vastgelegd dat de provincie de komende jaren de vorming van maximaal 5 grotere Regionale Historische Centra (RHC's) entameert. In deze RHC's wordt de archiefzorg van gemeenten en waterschappen gebundeld, waardoor het kwaliteitsniveau van de archiefzorg stijgt en het publieksbereik van de archiefbeherende instellingen groter wordt. Behalve de fysieke concentratie van de archieven speelt binnen het RHC-beleid ook de ontwikkeling van regionale en provinciale specialismen een belangrijke rol.

Dit behandelingsvoorstel betreft de ondersteuning van een dergelijk specialisme: de opzet van een provinciaal filmarchief. Er bestaat bij een groot publiek veel belangstelling voor historisch filmmateriaal. Maar juist deze bronnensoort is zeer kwetsbaar. Indien er op korte termijn geen maatregelen worden getroffen, gaat dit deel van het cultureel erfgoed definitief verloren. Restauratie en conservering van historisch filmmateriaal vereist zeer specialistische vakkennis en is zeer kostbaar. Dit alles pleit er voor om het behoud van deze bronnen op provinciaal niveau te regelen.

In het Cultuurprogramma 2005-2008 is de opzet van een provinciaal filmarchief als een belangrijke nieuwe ambitie van het provinciaal archievenbeleid voor de komende jaren omschreven. Voorgesteld wordt om deze functie bij Het Utrechts Archief onder te brengen. De Kring van Utrechtse Archivarissen, waar alle archiefdiensten in de provincie bij zijn aangesloten, onderschrijft dit voorstel.

Op 15 februari jl hebben GS ingestemd met het verlenen van een éénmalige subsidie aan Het Utrechts Archief voor de ontwikkeling van de provinciale filmarchieffunctie in de jaren 2005-2008.

Vervolg inleiding op pagina 2 nee

Wordt geagendeerd:

X om advies over de volgende vraag:

Stemt u in met het voorstel om aan het RHC Het Utrechts Archief een eenmalige stimuleringsbijdrage van € 200.000,- te verlenen voor de ontwikkeling van een provinciaal filmarchief.

Beoogd effect

- Met de opzet van een provinciaal filmarchief wordt een belangrijke en populaire historische bron behouden en voor een groter publiek toegankelijk gemaakt.
- De benodigde specifieke vakkennis en kostbare hulpmiddelen voor het behoud van filmmateriaal wordt efficiënt ingericht en benut en komt ten goede van alle archiefdiensten in de provincie. Dit zorgt voor een extra kwaliteitsverhoging van de archiefzorg binnen de gehele provincie.

Argumenten

Met de ontwikkeling van de Regionale Historische Centra wordt gestreefd naar meer samenwerking tussen gemeenten en waterschappen op het gebied van archiefzorg, zodat de kwaliteit van die archiefzorg verbetert en het publieksbereik van archiefbeherende instellingen vergroot wordt. RHC-vorming betekent ook de ontwikkeling van regionale of provinciale specialismen. Restauratie en conservering van historisch filmmateriaal vereist specifieke vakkennis en vergt hoge investeringen. Om die redenen is het bij uitstek geschikt om dit niet bij meerdere archiefdiensten in de provincie te ontwikkelen maar op provinciaal niveau aan te pakken.

Het merendeel van de provincies heeft de afgelopen jaren een dergelijke filmarchieffunctie tot stand gebracht. De provinciale aanpak, de mogelijkheden om historische films goed te conserveren en aan een groter publiek te vertonen, is succesvol gebleken.

Het Utrechts Archief (HUA) is sinds 1998 een samenwerkingsverband tussen het rijksarchief in de provincie en het gemeentearchief van de stad Utrecht en vormt daarmee het eerste RHC in de provincie. Gezien de omvang van het HUA, de grootste van de provincie, en gezien de daar opgebouwde expertise op het gebied van behoud van historisch filmmateriaal en digitalisering, is het HUA een geschikte archieforganisatie om de provinciale filmarchieffunctie in onder te brengen.

Het HUA heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in vergroting van het publieksbereik. De beoogde tweede locatie van het HUA in de Hamburgerstraat in de binnenstad (museumkwartier) zal vooral bestemd worden voor publieksactiviteiten voor zowel de stad Utrecht als de regio en past daarmee in het provinciale RHC-beleid. In de conceptplannen voor de inrichting van deze publiekslocatie van het HUA is de mogelijkheid opgenomen van de vertoning van historisch filmmateriaal voor een groter publiek. Binnen afzienbare tijd zal het HUA op basis van concretere inrichtingsplannen van de publieksfunctie op de Hamburgerstraat een aanvullende verzoek indienen bij de provincie voor subsidiëring van een deel van deze inrichtingskosten.

In nauw overleg met de Kring van Utrechtse Archivarissen is door het HUA, in navolging van andere provincies, het afgelopen jaar een concreet plan geformuleerd voor de opzet van een provinciaal filmarchief. In geval van toekenning van de gevraagde subsidie, kan op basis van dit plan in een voortvarend tempo de eerste stappen naar een provinciale filmarchieffunctie gezet worden.

Bij de voorgestelde opzet van het provinciaal filmarchief is het uitgangspunt dat de restauratie en conservering van het originele filmmateriaal centraal in de provincie bij het HUA plaats vinden. Het HUA stelt eveneens geconditioneerd depotcapaciteit ter beschikking van de andere archiefdiensten voor de veilige bewaring van de originele films. De archiefdiensten in de provincie blijven wel beschikken over de rechten en over gebruikerskopieën van de films. Deze opzet zorgt er voor dat de films wel op meerdere plaatsen in de provincie beschikbaar blijven voor het publiek, terwijl de dure en specifieke expertise om het originele filmmateriaal te beschermen tegen de tand des tijd op één plaats in de provincie geconcentreerd is.

Financiën

Voor vijf Regionale Historische Centra is het bedrag van de totale stimuleringsbijdrage € 2,5 miljoen. Dit bedrag wordt gespreid over een periode van drie jaar. In de meerjarenbegroting over de jaren 2004 t/m 2006 is respectievelijk € 830.000,-, € 830.000,- en € 840.000,- opgenomen voor de RHC's. Deze subsidie is gereserveerd als een bijdrage in de bouw- en inrichtingskosten van RHC's. Eén van de vijf beoogde RHC's is Het Utrechts Archief.

Voorgesteld wordt om een eenmalige stimuleringsubsidie van € 200.000,- uit de RHC-begroting 2005 te verstrekken aan het HUA voor de opzet van een provinciaal filmarchief. Deze € 200.000,- zal besteed worden aan de aanstelling van een projectmedewerker voor een periode van vier jaar (begroot € 152.000,-), de aanschaf van apparatuur noodzakelijk voor de conservering van het filmmateriaal (begroot € 17.000,-), en het uitvoeren van een eerste pilot (begroot € 31.000,-). Na deze periode van vier jaar (die samenvalt met de cultuurprogrammaperiode) zal HUA deze functie opnemen in zijn structurele takenpakket. Het HUA zal, tezamen met de andere archiefdiensten, het merendeel van de kosten van het provinciaal filmarchief voor zijn rekening nemen. Een éénmalige stimuleringsubsidie is de extra impuls die nodig is om een start te kunnen maken met het behoud en het schikbaar stellen van historisch filmmateriaal.

Realisatie

In 2004 is door het HUA en afgestemd met de Kring van Utrechtse Archivarissen een projectplan opgesteld. Op basis van dit plan kan, na positieve besluitvorming over de subsidie, een start gemaakt worden met de opzet van de provinciale filmarchieffunctie. In een periode van vier jaar komt een provinciale archieffunctie binnen het HUA tot stand waarbij de mogelijkheid voor alle archiefdiensten en particulieren is gecreëerd tot het veilig bewaren van gerestaureerd historisch filmmateriaal in een geklimatiseerd depot en waarbij archiefdiensten kunnen beschikken over gebruikerskopieën van het historisch filmmateriaal.

Communicatie

Een gebruikelijk persbericht volstaat.
